

SKY 213 SAĞLIK KURUMLARINDA MALİYET MUHASEBESİ

ÖĞR. GÖR. PINAR DOĞANAY PAYZİNER

GİDERLERİN GİDER YERLERİNE DAĞITILMASI

12. HAFTA DERS İÇERİĞİ

- Gider Yerlerinde Toplanan Giderlerin Dağıtımı (2. Dağıtım)
  - Basit Dağıtım Yöntemi
  - Basamaklı (Kademeli) Dağıtım Yöntemi
  - Matematiksel Dağıtım Yöntemi
  - Turlama Dağıtım Yöntemi

II. DAĞITIM: GİDER YERLERİNDE TOPLANAN GİDERLERİN ESAS ÜRETİM GİDER YERLERİNE DAĞITIMI

II. DAĞITIM: GİDER YERLERİNDE TOPLANAN GİDERLERİN ESAS ÜRETİM GİDER YERLERİNE DAĞITIMI

- I. Dağıtımda direkt giderler saptanıp, ait oldukları gider yerlerine yüklendikten sonra sıra, esas üretim gider yerleri dışındaki tüm üretim gider yerlerinde toplanmış giderlerin dağıtımına gelir.
- Bu aşamaya **II. Dağıtım** denir.

II. DAĞITIM

- İkinci dağıtımın temel amacı, **tüm üretim giderlerinin**, üretilen hizmet (veya mamul) maliyetlerine yüklenmek üzere, bu hizmetleri üreten **esas üretim yerlerinde toplanmasıdır**.
- Giderleri dağıtılacak gider yerleri, esas üretim yerleri dışındaki tüm gider yerleridir.

5

II. DAĞITIM

- Yardımcı Üretim Gider Yerleri (Örn. Laboratuvar)
- Yardımcı Hizmet Gider Yerleri (Örn. Yemekhane)
- Üretim Yerleri Yönetimi Gider Yerleri (Örn. Başhekimlik)

Giderleri Dağıtılacak Gider Yerleri

- Bu gider yerlerinde, direkt ilk madde ve malzeme giderleri ile direkt işçilik giderleri bulunmaz.
- Dönem giderleri ise üretimle ilgili değildir; o nedenle, üretim dışı gider yerlerinin giderleridir.
- ***Bu nedenle dağıtılacak giderler, yardımcı gider yerlerinde toplanmış "Genel Üretim Giderleri"dir.***

6

II. DAĞITIM

DAĞITIM ANAHTARLARI

- Dağıtımlarda, **dağıtım anahtarları** kullanılır.
- Dağıtım anahtarı, dağıtımdan pay alan gider yerlerinin, dağıtılan gider yerlerinden yararlanma derecesini gösterir. (Örn, iç hastalıkları kliniğinin yemekhane gider yerinden yararlanma derecesi)
- Dağıtıma tabi her gider yeri için, o gider yeri ile ilişkili ayrı dağıtım anahtarları kullanılır.

7

II. DAĞITIM

DAĞITIM ANAHTARLARI

- Dağıtım anahtarları, “sabit” ve “değişken” olmak üzere iki grupta toplanabilir.
  - **Sabit Dağıtım Anahtarları:** Örn. m², m³, radyatör sayısı vb.
  - **Değişken Dağıtım Anahtarları:** Örn. personel sayısı, üretim adedi, malzeme tüketim miktarı, işçilik saati, makine saati vb.
- Gider dağıtımında ideal olan, sabit giderlerin sabit anahtarlarla; değişken giderlerin değişken anahtarlarla dağıtımıdır. Ancak her zaman pek mümkün olamayabilir. Bu durumda, o gider yerini en iyi temsil eden anahtar seçilmeye çalışılmalıdır.

8

II. DAĞITIM

DAĞITIM ANAHTARLARI

- Sağlık Kurumları'nda yapılan maliyet analizleri çalışmalarında kullanılan başlıca dağıtım anahtarları şunlardır:

•Poliklinik sayısı	•İş emri sayısı
•Yatan hasta sayısı	•Personel sayısı
•Hasta günü sayısı	•Yemek öğün sayısı
•Ölen hasta sayısı	•Alan m ²
•Ameliyat sayısı	•Gider yerlerinin toplam gideri
•Ameliyat puanı	•Cihazların kurul elektrik gücü (kwh)
•Tetkik sayısı	•Panolardan anlık geçen elektrik mikt.
•Çekim sayısı	•Makine saat (mks)
•Seans sayısı	•Yıkanan çamaşır miktarı

9

II. DAĞITIM

- İkinci dağıtımda kullanılabilir çeşitli yöntemler vardır.

İKİNCİ DAĞITIM YÖNTEMLERİ

- Basit Dağıtım Yöntemi
- Kademeli Dağıtım Yöntemi
- Matematiksel Dağıtım Yöntemi
- Turlama Dağıtım Yöntemi

10

II. DAĞITIM

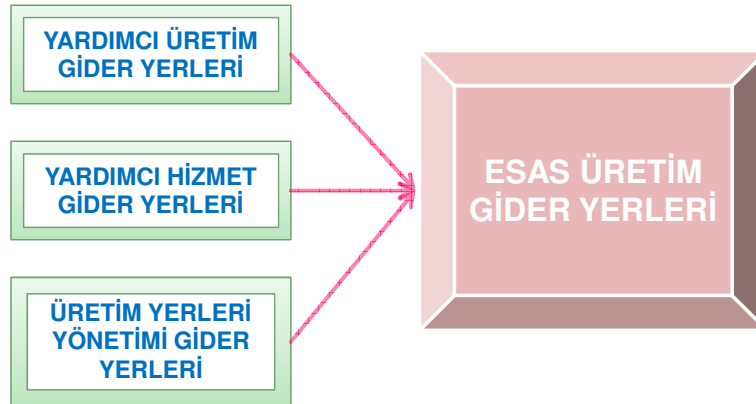
BASİT DAĞITIM YÖNTEMİ

- Bu yöntemde yardımcı gider yerlerinde toplanan giderler, uygun dağıtım anahtarı kullanılarak, sadece esas üretim gider yerlerine dağıtılırlar.
- Yardımcı gider yerleri birbirlerine pay vermezler, kendi aralarında dağıtım yapmazlar.
- Avantajı, basit olmasıdır.
- Sakıncası, yardımcı gider yerleri birbirlerinden faydalansalar dahi, birbirlerine sağladıkları yarar ve hizmetler dikkate alınmaz.

11

II. DAĞITIM

BASİT DAĞITIM YÖNTEMİ

12

II. DAĞITIM

ÖRNEK 2.

13

II. DAĞITIM

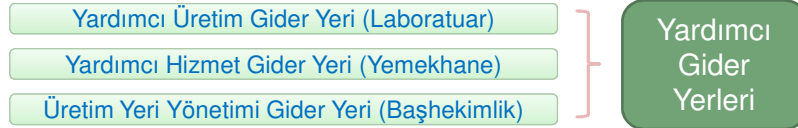
İKİNCİ DAĞITIM YÖNTEMLERİ

- Basit Dağıtım Yöntemi
- Basamaklı (Kademeli) Dağıtım Yöntemi
- Matematiksel Dağıtım Yöntemi
- Turlama Dağıtım Yöntemi

14

BASAMAKLI (KADEMELİ) DAĞITIM YÖNTEMİ

- Amaç birinci dağıtım sonrasında yardımcı gider yerlerinde toplanan giderlerin, esas üretim gider yerlerine dağıtılmasıdır.
- Bu yöntemde yardımcı gider yerlerinde toplanan giderler, esas üretim gider yerlerinin yanı sıra, belirli bir sıralama dahilinde yardımcı gider yerlerine de dağıtılırlar.
- Yardımcı gider yerlerinin kendi aralarındaki alışverişlerini kısmen dikkate alır.

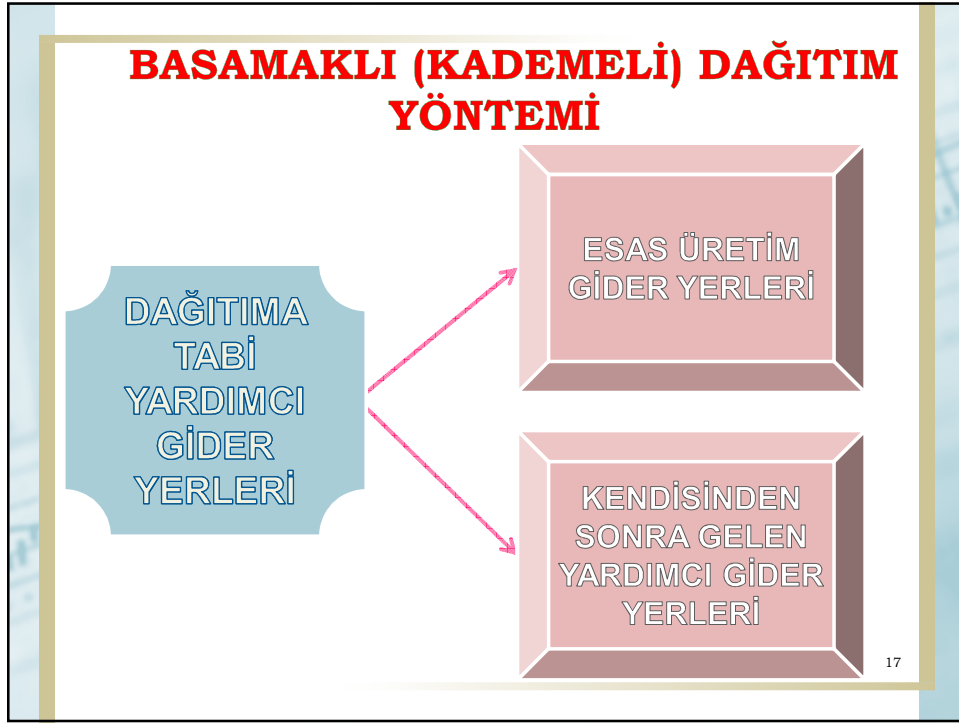
15

BASAMAKLI (KADEMELİ) DAĞITIM YÖNTEMİ

- Yardımcı gider yerleri kendi aralarında bir sıraya konur.
- İlk sırada yer alan yani gideri dağıtılacak **ilk yardımcı gider yeri**, kendisi hariç, **kendisinden yararlanan tüm gider yerlerine** (esas üretim ve yardımcı gider yerlerine) pay verir.
- Her yardımcı gider yeri, esas üretim gider yerleri ile sıralamada kendisinden sonra gelen yardımcı gider yerlerine pay verir.
- Sıralamanın en sonundaki yardımcı gider yeri sadece esas üretim gider yerlerine pay verir.

16

BASAMAKLI (KADEMELİ) DAĞITIM YÖNTEMİ

SIRALAMA NASIL YAPILMALI ?

18

BASAMAKLI (KADEMELİ) DAĞITIM YÖNTEMİ

- *Sıralama yapmada 3 farklı yaklaşım söz konusudur.*
  1. Birinci Dağıtımda Birikmiş Gider Tutarlarının Büyüklüğüne Göre Sıralama
  2. Dağıtıma Tabi Gider Yerlerinden Yararlanma Oranına Göre Sıralama
  3. Dağıtıma Tabi Gider Yerlerinden Alınacak Gider Paylarının Büyüklüğüne Sıralama

19

II. DAĞITIM

ÖRNEK 3.

20

II. DAĞITIM

İKİNCİ DAĞITIM YÖNTEMLERİ

- Basit Dağıtım Yöntemi
- Basamaklı (Kademeli) Dağıtım Yöntemi
- **Matematiksel Dağıtım Yöntemi**
- Turlama Dağıtım Yöntemi

21

MATEMATİKSEL DAĞITIM YÖNTEMİ

- Amaç birinci dağıtım sonrasında yardımcı gider yerlerinde toplanan giderlerin, esas üretim gider yerlerine dağıtılmasıdır.
- Tüm yardımcı gider yerleri arasındaki hizmet alışverişi dikkate alınır. Bu nedenle diğer yöntemlere göre üstünlük taşır.
- Dağıtılacak toplam giderler, matematiksel denklemlerle saptanır.
- Yardımcı gider yerlerinin sayılarının fazla olması nedeniyle bu yöntemi kullanmak zordur.

22

II. DAĞITIM

ÖRNEK 4.

23

II. DAĞITIM

- İkinci dağıtımda kullanılabilir çeşitli yöntemler vardır.

İKİNCİ DAĞITIM YÖNTEMLERİ

- Basit Dağıtım Yöntemi
- Basamaklı (Kademeli) Dağıtım Yöntemi
- Matematiksel Dağıtım Yöntemi
- Turlama Dağıtım Yöntemi

24

TURLAMA DAĞITIM YÖNTEMİ

- Amaç birinci dağıtım sonrasında yardımcı gider yerlerinde toplanan giderlerin, esas üretim gider yerlerine dağıtılmasıdır.
- Tüm yardımcı gider yerleri arasındaki hizmet alışverişini dikkate aldığı için matematiksel dağıtım yöntemi gibi üstünlük taşır.
- Matematiksel yöntem ile aynı sonuçları verir.
- Dağıtıma tabi gider yerlerinden (yardımcı gider yerlerinden) birbirlerine karşılıklı olarak sürekli git-gel turları halinde gider payı vermek suretiyle dağıtılacak toplam tutara ulaşılır.
- Yardımcı gider yerlerinin sayıları fazla olduğu takdirde bu yöntemi kullanmak zordur.

25

II. DAĞITIM

ÖRNEK 5.

26

